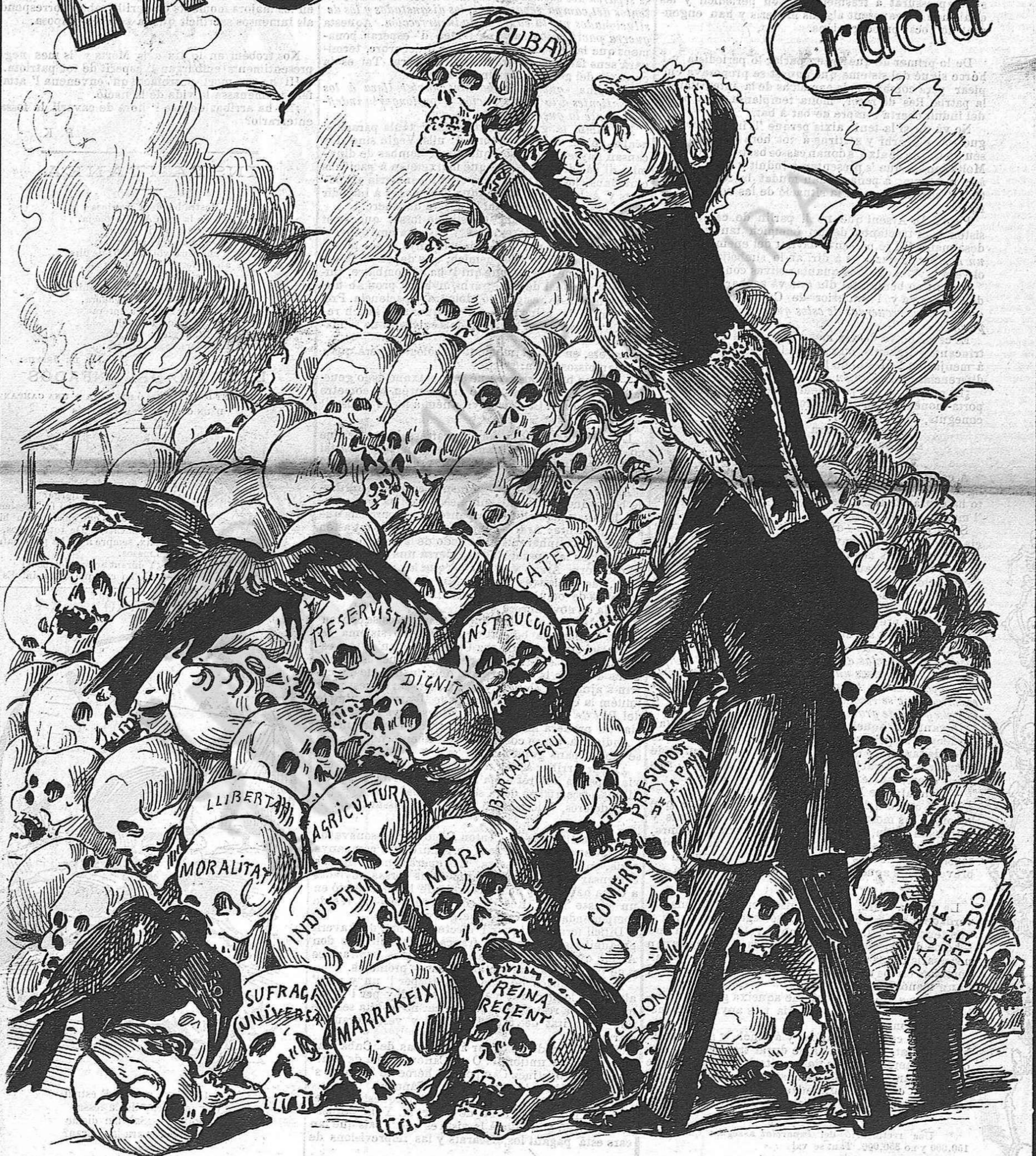

LA CAMPANA

de Gracia

Los homes de la Restauració coronant lo monument que han erigit, com eterna memoria del seu pas per lo poder.

LO DE CUBA

Un periodista ha conseguit lo que no havia lograt encare l'govern fer declarar al héroe de Sagunto lo que opina y lo que pensa sobre la qüestió de Cuba, y posarho sense embuts en coneixement del públich.

Un redactor del Imparcial que s troba a l' isla, teatro de la guerra ó de lo que siga, ha tingut l' habilitat ó la sort de recullir las manifestacions de D. Arseni, que s' ha apressurat a trasmetre al seu periódich y las quals han desvanescut alguns misteris y han engendrat no pocas preocupacions.

De lo primer de que varen parlar lo periodista y l' héroe signé del sistema que aquest se proposava emplear pera combatre als enemichs de la integritat de la patria. Res de rigor, molta templansa y la porta del indult oberta sempre de bat a bat.

No vá dir si la tenia aixís perque 'ls insurrectes poguessen entrarhi y sortirne a tot hora a la mida del seu gust, que de aixó s donan cassos bastant freqüents. Molts son los que s presentan a indult y se n tornan a la manigua, a penas s' han mudat la roba y han tingut ocasió d' espiar la situació de las forsas espanyolas.

Pero a D. Arseni que no li parlin de cambiar de sistema, ni tractantse de un enemich tan traïdor y desalmant. Ell se presenta davant del enemich «como un hombre de paz,» es a dir: ab lo simbólich ram d' olivera provist de unas quantas olivas confitadas.

Obrant ab benignitat diu que vá acabar la guerra de Catalunya y l' anterior de Cuba, sense deixar «sangrientos recuerdos de estos que jamás olvidan los pueblos.»

Es cert, no vá deixar mes que recorts agradables, trincants y lluhents, en mans dels enemichs disposos a menjar en l' Hostal de la Corda, y a zanjar ciertas diferencias en lo Zanjón.

¿Es qué desde ara ja podem comensar a amanir lo porta-monedas? Llavoras parodiant aquells versos tan coneguts, haurém de dir:

«Si cuartos para qué tropas? si tropas para qué cuartos?»

A continuació varen parlar de la qüestió de la beligerancia, y a pesar de la gran alarma que l' assumpto ha causat en tot Espanya, a D. Arseni l' té sense l' menor cuidado.

Si 'ls Estats Units—diu ell—declaran la beligerancia, que será quan convingui a la seva política interior, llavoras els nostres barcos de guerra podrán deteur a todas las naus sospitosas dintre y fora de la jurisdicció marítima... (menos quan aqueixas naus sospitosas corrin mes que las nostras.) Pero ab aixó no hi pensa l' héroe de Sagunto. Ell, com a soldat de terra ferma, prevén lo cas de que 'ls Estats Units envihin un exércit a Cuba en ajuda dels separatistas. Llavoras «en vez de una guerra con partidas desorganizadas compuestas de gente agena a todo espíritu militar, tendríamos una guerra regular; habría batallas verdaderas habría combates de los librados con enemigos que se reconocen y ven cuando se les vá a dar un golpe de gracia.»

Davant de aquestas apreciacions que aparentan desdenyar lo qu' es fácil, pera fer ponderacions de valor davant de lo que ab to a evidència hauria de resultar considerablement mes difícil y peliagut, sols se n' ocorre una exclamació y es la següent:

—General: que Déu te fassa bó.

Y alló que diu de batre'ns y de qu' en cas de que la sort se n' mostrés adversa y fossem derrotats y perdessim l' isla, a lo menos la perdriam ab honra, es un pobre consol... y no se fins a quin punt podrá considerarse honros estarse esperant que pujan sobreenir tots aquestes confictes.

La guerra dura, forta, sense contemplacions, la verdadera guerra que no dona sossego al enemich y que tendeix a exterminarlo, no la vol de cap manera l' héroe de Sagunto. Segons los seus comptes serian necessaris 350,000 homes (*), dels quals ne quedarian enterrats en los camps de Cuba 75,000: ni un mes, ni un menos.

S' ha de afegir a n' aixó que aqueixa guerra ab balas, bayonetas y canóns duraría tres anys, ni un menos, ni un mes.

Es a dir: combatent a foch y a sanch, y ab incansable tenacitat, la guerra ha de durar tres vegadas mes que ab l' actual sistema dels petits destacaments que han de mantenirse a la defensiva, ab perill de ser trinxats a cada instant; de las columnas que dispersan als insurrectes, a fi de que algunas horas després

(*). Una rectificació del Imparcial assegura que vá dir 150,000 y no 350,000. Tant se val.

pugan tornarse a reunir, y sobre tot ab lo sistema de las portas del indult obertas perennement «para que se separen del enemigo y tengan a nosotros los descontentos del campo separatista, los disgustados y los de situacionados por la causa de la insurrección. Aquesta guerra pacífica, basada en l' idea d' esperar bonament que la fruyta maduri y caygui del arbre, terminará sens falta en la próxima primavera. Tal es la creencia del general Martinez Campos.

Ell opina «que la lucha sin cuartel, lleva a los combatientes a la desesperación y prolongaría indefinidamente la guerra.»

En cambi la guerra ab quartel y taula parada s' acaba en un tancar y obrir d' ulls. Vegin sino si s' cansan gayre 'ls brassos que tiran bombas de dinamita al pás dels trens, los que matxetejan a pacífichs ciudadáns, los que aplican la teya incendiaria als poblats y a las hisendas; los que s' disponen a impedir a tota costa que s' efectuihi la cullita del sucre.

D. Arseni sab que una qüestió de forsa, que s' pot plantejar ab cálculs exactes y casi matemáticos, s' ha de prolongar per espay de tres anys, y sab també que per la sumissió del enemich, que depen de la voluntat de aquest sense que qui l' ha de combatre, tinga medi racional de penetrarhi, n' hi ha prou ab uns quants mesos de resignació, dolsura y paciencia. Precissament a la primavera qu' es quant la sanch rebrota s' apayvagará la sanch dels salvatjes de la manigua.

Llavors, en aquell moment psicológich, será quan los mambissos dirán:

—Y que bon home, y que campetxano es lo general Martinez Campos! ¿Qué n' treuréu de cometre més barbaritats? Corréu noys, aném a ferli l' amistat!

Las declaraciones que deixo parafrasejadas, perque no hi ha calma pera transcriurelas a palo seco tal com la premsa las publica, han produhit en tot lo país una fonda impressió de pena.

Ara s' explica perque una insurrecció a la qual desde bon principi se li atribuhía escassíssima importancia, ha anat adquirint las espantosas proporcions que avuy presenta. Ara s' comprén perque basantlas en las dificultats inherents al período de las plujas, s' ha observat en las operaciones de guerra una lentitud desesperadora. Ara s' ven clar perque las grans operaciones, las decisivas que havian de tenir comens a principis de octubre, no s' han inaugurat encare a entrada de noviembre.

Es qu' estém esperant que 'ls mambissos se convensin de la inmensa bondat que ofereix lo sistema benigne del general Martinez Campos. Es qu' estém esperant, si no s' arriban a persuadir, que 'ls Estats Units declarin la beligerancia dels insurrectes, y corrin a ajudarlos ab un eos d' exércit. En aquest punt imitém la conducta de n' Santiago, l' atvocat ximple del Plet de n' Baldomero, quan desdenya las sentencias de primera instancia per lluhirse mes davant de l' Audiencia, sense considerar que al enfornar es quan se fan los pans geperuts.

¿Y per arribar a una tal situació es per lo qu' envía Espanya l' fioret de la seva juvenut a Cuba y las últimas escorriallas de la seva hisenda?

Es dolorós, dolorosíssim lo qu' está passant.

No fa molts días D. Anton Cánovas blassonava de que tot estava a punt pera empendre una campanya seria, enérgica, decisiva. Las operaciones havian de comensar tot seguit. Las numerosas forsas enviadas a Cuba havian de donar compte de la insurrecció en un plasso breu. Res de contemporisacions, res de componendas. Energia, energia y energia.

Difícil fora averiguar l' efecte que han de haverli produhit las declaraciones francas y explicitas de don Arseni que tant contrastan ab las sevas aspiracions y de tal manera pugnan ab las sevas promesas.

De tots modos, de lo manifestat per l' un y per l' altre; de lo declarat per lo home civil y per l' home militar de la restauració borbónica, ne resulta sempre una disparitat de criteri radical y verdaderament alarmant.

No hi ha medi de donar a las cosas de Cuba una direcció fixa y uniforme. O en Cánovas s' ha de sometre a n' en Martinez Campos ó l' héroe de Sagunto s' ha de posar baix la direcció de n' Cánovas.

Los contratemps que pot produhir aquesta discrepancia, l' mes llusco ha de veure'ls. Y la primera consideració que salta a la vista es que l' país que tan cars está pagant los disbarats y las imprevisiones de

la gent monárquica, haurá de saldar també ab riuó de sanch y qui sab si ab bassals cenagosos de oprobri y vergonya la impericia y l' incapacitat dels que, ni en los majors moments de perill, saben correspondre als inmensos sacrificis que la patria s' imposa.

Nos trobém en lo día dels Morts y 'ls mes negres presentiments embargan l' esperit de tot patriota.

Hi ha un mort putrefacte qu' envenena l' atmósfera y amenassa la vida de la nació.

¿No ha arribat encare l' hora de cavarli la fossa y enterrarlo?

P. K.

INSTANTÁNEA

Nostra bandera preciosa que en la gran Antilla oneja, despertant la vil enveja d' alguna nació ambiciosa, uns espanyols llarchs de dits ab sos fets l' han embrutada, y ha sigut arrossegada per uns quans fills desagratits. Y avuy, fent de bugadera, ha d' anar Espanya entera a netejar aquell fanch repintant sb or y sanch los colors de sa bandera.

JEP DE JESPU:

LA CANSÓ DEL ENFADÓS

Ó L' ABURRIMENT D' ESPANYA, Ó HISTORIA D' UNA CAMPANYA D' UN COLOR BASTANT CONFÓS

I

óm está aixó, general?

—No s' pot fer res: hem de deixar passar l' época de las plujas.

—¿Qué será molt llarga?

—Aixó depen del qui fa 'ls calendaris. Hi ha anys que dura mes, n' hi ha que dura menos... De tots modos, pel cap baix, sempre n' hi ha per quatre ó cinch mesos.

—Y durant aquest temps...

—¿Ah, no cal que s' cansin! Es im-

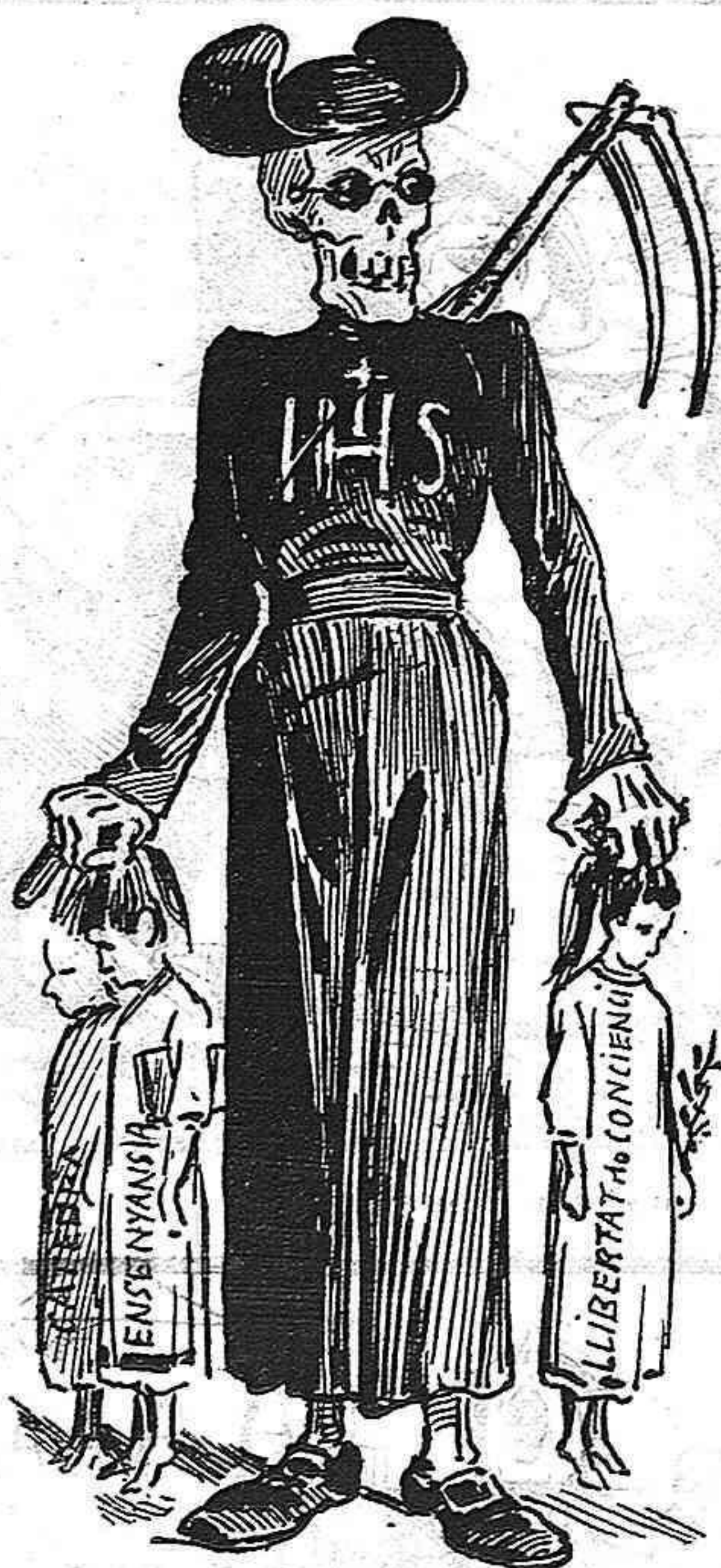
CAPRITXO

Un pobre mestre d' estudi trayent lo cap de la fossa, pregunta:—¿Sabrian dirme si 'ls mestres ara ja cobran?

LO MORT NEGRE

Sense fé, ni conciencia se dedica a ofegar la inteligencia.

aixecat desde que va assecarse 'l fanch, es una cosa que posa 'ls pels de punta. Caminant, se va ab pels fins a sota l' aixella; respirant, s' empassa un mes pels que ayre... Y no 'ls dich res, quan se posa a fer vent. Los núvols de pels tapan la vista, l' oïdo, la respiració... No 's pot donar un pas, no 's pot empendre cap moviment.

—¿Quina pena!...

—¿Y tal pena y tal dolor! Sobre tot en un país montanyós com aquest, ahont no hi ha brigadas d' escombriayres ni mangueras de riogo...

—¿Quánt li sembla que durará l' época de la pels?

—Uns quatre mesos...

—¿Y després?

—Tornarém a trobarnos en l' época de las plujas.

—¿Y luego en la del fanch y després altra vegada en la de la pels... y aixís successivament?

—¿Justa la fusta!

FANTASTICH

ISSAPTE, en la Tertulia Possibilista se celebrá una vetllada necrológica dedicada a la memoria del eminent republicá D. Fermin Villamil, president que signé de aquell Centro desde la seva fundació.

Ab gust vejerem teixir una corona de justas alabansas al difunt, als representants més caracterisats de totas las fraccions republicanas; unitarias. Y 'ns preguntaren:

—¿Perque si units se troban sempre que 's tracta d' ensalsar als que foren, no s' han de unir definitivament pera honrarlos ab fets més positius: es a dir, treballant sense descans y mancomunats per l' adveniment de la República?

Diu un telegrama de Madrit, que las declaraciones de D. Arseni varen causar un petit atach de bilis a D. Anton.

Quan lo general ho sapiga, podrá dir:

—Recorda, fill meu, que la botaratada de Sagunto vá valerte 'l poder: per lo tant, *váyase lo uno por lo otro...* y si tens bilis, purgat.

S' han fixat qu' en lo proxim día 15 del actual novembre marxín a Cuba 26,000 homes més.

¿Y darrera de aquest, quants n' hi han de anar? Ja ho anirém veyent.

Lo patriotisme dels espanyols es tan inagotable, com la torpesa del govern. A veure qui 's cansará primer: lo poble de donar la sanch dels seus fills ó 'l govern de ferho pessimament.

Llegeixo en un telegrama:

«Los senyors Castelar y Moret han estat a visitar a n' en Sagasta y no l' han trobat a casa. Se diu que consideran graves las circunstancias pera Espanya.»

¿Fins ara no se 'n adonan? Y lo mes trist es que aquestas adversitats no poden curarse ab flors y violas dels jardins de la retórica, sino ab grans y enérgicas resolucions.

Callin los lloritos, y rugeixi el lleó.

¿Será cert que també s' intenta realisar a Barcelona 'l Rosari de l' Aurora?

No tindria res d' extrany, puig estém en plena época de probaturas clericals. Lo que avans ni a anomenar s' atrevian, avuy s' atreveixen a realisarho...

¿Y vinga acumular combustible!

No importa. Com més gran siga la pira, més formidable será l' incendi.

Als que s' empenyan en fer professons, y en armar rosaris de l' aurora y otras ruidosas algaradas místicas, bó será recordarlos que Jesucrist va encomanar que s' orés en secret.

«Al orar—digué Cristo en lo sermó de la montanya—no sigau com los hipócritas que 'ls plau orar de peu en las sinagogas y en las cantonadas dels carrers pera ser vistos dels homes...»

»Mes quan tú tingas de orar entra en la teva cambra, y tancada la porta, ora en ocult al teu pare, y 'l teu pare que veu lo ocult, te recompensará.

»Y quan oreu, *no parleu molt*, com fan los pagans, porque 's figuran que parlant molt son oïts.»

Si 'ls clericals se fan cárrech de lo que diu l' Evangelí, haurán de confessar que al efectuar determinadas manifestacions per carrers y plassas, faltan a la llei de Cristo.

Mes que orar devotament, cosa que podrían fer a casa seva ó a l' iglesia, lo únich que 's proposan es

promoure conflictes, provocar als adversaris polítichs y cantar lo *trágala* als liberals.

Aquest es lo seu Evangelí.

Lo mes trist es que 'l govern els ampari y 'ls civils els guardin las espallas.

Próxims a empendre la publicació del *Almanach de LA CAMPANA DE GRACIA, pera l' any 1896*, tenim lo gust de evitar a nostres amichs y colaboradores a pèndrehi part. Al efecte acceptarém ab gust fins al 15 del corrent novembre, los traballs que tingan a bé enviarnos, suplicantlos qu' en lo possible 'ls acomodin a l' indole del periódich. En prosa ó vers, satírichs ó festius, que piquin ó punxin... aixís los apreciarem mes... y sobre tot que no siguin massa llarchs

CARTAS DE FORA.—Tarragona.—Un jove va adquirir una *salida* de un altre que acabava de sortir del *Teatro Principal*. Un polissón per aquest gran delicte (perque aixó de comprar una *salida*, a la cuenta deu ser un dels delictes mes grossos), li va pendre y va ferlo seguir fins al govern de la Provincia. Al cap de un rato se li presentá un altre polissón, y sense dirli ase ni bestia li ventá quatre ó cinch revessoss fentli un ull de vellut. Poch rato després compareixia de nou y li deya:—Ya se puede Vd. marchar.—Tot aixó ha passat a Tarragona: no vagi a creure algú que sigan successos ocorreguts en algun poble de la Caferria.

Torelló.—Tenim aquí una societat titulada *Centro familiar recreativo*, que ha de ser independent de opinions polítichs y religiosas, y la junta, a instancia de sis ó set socios, no sols ha prohibit la venta en lo local dels semanaris LA CAMPANA y LA ESQUELLA, sino que ha declarat que qualsevol socio que tingui un número d' ells será excluhit immediatament de la societat. Los que han obrat aixís serán los mateixos que ab l' excusa de celebrar una reunió religiosa, varen fer donar una conferencia a un reverendo anomenat Picó, tan tremebunda y furiosa y marcadament carlista, que ja no faltava sino que l' hagués acompañada ab disparos de trabuch. Crech que tots los socios que no sigan marcadament carlistas deuenh allunyar-se de aquest cau d' exclusivisme carcunda.

Y ará un' altra noticia. Haventse anunciat la vinguda del bisbe a confirmar criaturas, s' obri l' despaig de papeletas a la rectoria. Hi havia molta gent, y un feligrés que duya pressa s' oferí a omplirsela ell mateix, ab l' idea de que l' ensotanat no tingués sino la feyna de firmarla. L' home negre li digué que 'l deixés en pau, y com siga qu' ell omplís la papeleta, porque com hem dit avans tenia pressa, l' ensotanat, al veure que no havia fet cas de la seva advertencia, li doná una tremenda bofetada y l' tragué del local a empentas y omplintlo de improperis. Vels'hi aquí un capellá que 's passa a bisbe, sols qu' en lloch de confirmar a las criaturas confirma als seus pares. No sería mal que algú li recordés que ningú pot ferse bisbe per la seva voluntat y que a més de la llei divina que recomana la mansuetut y la paciencia, hi ha un Códich penal que castiga certa classe de desahogos.

MORTS

¿'ls hi anat evocant, a tots los morts de aquest sigle XIX, próxim a desapareixer, pera sepultarse en la fossa immensa de la Historia.

En pintoresca profósion van desfilant las generacions bullidoras y agitadas qu' en lluytas y combats sens terme, moriren en defensa de la llibertat y de la patria.

Obran la marxa 'ls qu' en la guerra del francés, abandonats ab cobardia pels seus reys *de dret diví*, cortesans del expoliador del seu trono, se lliensaren 'denotats a la lluyta, y pam a pam disputaren la terra espanyola; als invasors de la patria. ¿Quina generació més aguerrida; més ferma, més valenta! ¿Quina generació més creyent y entusiasta!

Ab la sanch de las sevas venas escrigué 'ls articles del Códich inmortal del any 12, primera consagración de las públicas llibertats!

Pero torná 'l rey Fernando rodejat de una cohort de freres y de reaccionaris, y ab una ingratitude sense exemple, destruí 'l obra generosa dels que li havian salvat la corona; perseguí y desterra, empresona y porta al patibul al mes heróichs defensors de la independencia nacional. ¿Pobres ilusos y quan cara havian de pagar la vostra imprevisió!... Volguereu aliar la llibertat ab lo trono, y 'l trono destruí la llibertat!... Es la sort reservada als pobles excessivament considerats y bondadosos.

Darrera d' ells desfilan los que afrontant los [perills de un absolutisme sense entranyas, preparan l' alsament del any 20.

La hiena coronada, al estallar lo radiant triunfo dels lliberals, afecta l' actitut de un gos manyach, y remena la qua devant dels vencedors. Pero es hiena al fi, y en la sombra afile 'ls ullals y prepara la perfidia del any 23. Ab l' auxili de un exercit extranjer havia de realisar lo restabliment del ignoble absolutisme, donant alé a las estúpidas massas realistas que atronavan l' espay al crit de «¡Viscan las cadenas!»

Capellans y freres, com los cuchs en tota descomposició, creixen y 's multiplian. Ab lo nom de purificacions, s' efectuan repressalias y venjansas horribles y exterminadoras, acumulantse entre tant los elements, que a la mort del mónstruo, han de produhir la mes sangrenta y enconada de las guerras civils.

¿Digna herencia de aquell reynat de maldats é infamias!

A salvar lo trono de una criatura ignocent, se dedica la generació liberal del any 33. ¿Si se 'n

(Segueix pág. 6)

possible intentar res. ¿Vostés no saben lo qu' es l' época de las plujas!...

—Si senyor; es la temporada que plou.

—Bé, pero hi ha ploure y ploure... ¿Las plujas d' aquí!... ¿Si vostés las vejessin! L' aygua ho inunda tot: los camins, los boscos, los camps, los pobles... hasta 'l mar arriba a omplirse d' aygua...

—Si que, vamos...

—¿Oh, es una cosa que horroritza! No hi valen parayguas, ni impermeables, ni rubasqueros, ni sabatas de goma. No hi hauria mes que una defensa, y aquesta es impracticable.

—¿Quina es?

—Cubrir tota l' isla de cap a cap ab un gran toldo de llana...

—Nada, donchs; esperém que passin aquestas plujas...

—Es lo que penso fer.

II

—General!

—¿Qué mana?

—¿Cóm estém? ¿Encare no s' ha acabat l' época de las plujas?

—Si senyors; pero...

—¿Pero qué?

—Ara ha comensat la del fanch. Es una consecuencia inevitable. Després de l' aygua, 'l barro. Tota l' isla, desde la punta Maysí al cap de Sant Antoni, está convertida en un fangue indescriptible. Los caballs s' enfonzan fins al ventre y 's quedan clavats; los soldats s' encastan hasta 'l jonoll y 's quedan clavats; los carros s' ensorran hasta 'l botó y 's quedan clavats...

—Si; y nosaltres ens enredém fins al coll... y 'ns quedém clavats.

—¿Qué volen dir? ¿Qu' s pensan qu' exagero? Mentres duri la temporada del fanch, no 's pot intentar donar un sol pas. Tot aixó no succehiria si...

—¿Si qué?

—Si tota l' isla estés empedrada...

—Bueno; ¿y per quánt temps n' hi ha d' aquest barro?

—Per... uns quatre mesos.

III

—General ¿cóm estém?

—Aném seguint.

—¿Ja s' ha acabat l' época del fanch?

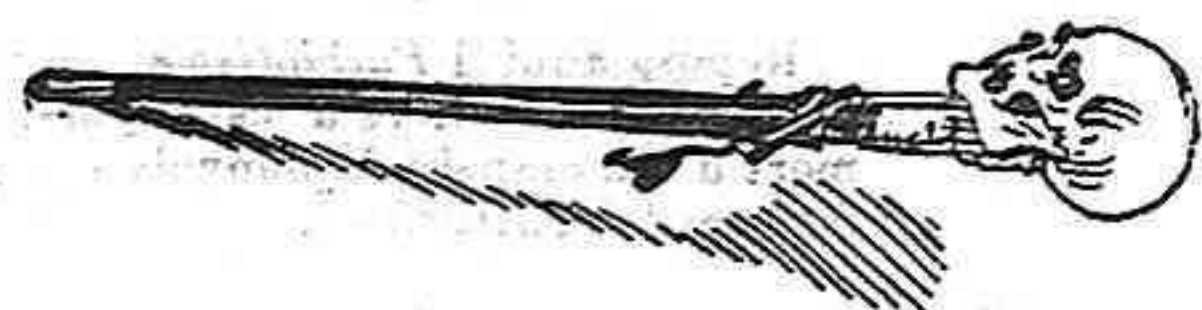
—Si senyors; pero ara ha comensat la de la pels.

—¿Bo! ¿Ara surtím ab aquesta xeringa?

—¿Y donchs qué 's pensavan? ¿que 'l fanch se fondria per miracle, sense deixar residuos? Aixís com hi ha alló que diu: *De aquellos polvos vienen estos lodos*, s' ha de reconeixertambé que *de aquellos lodos vienen estos polvos*.

—Si que l' hem feta bona!

—No sé qué dils'hi. La pelsaguera que en tota l' isla s' ha

MORTS.—(Dibuixos de APELES MESTRES.)

EL QUE MOR' PER LA PATRIA.

EL QUE 'S MOR' DE RIURE.

MORTS

—Abur, Pep.
—¿Ahont vés?
—Ja t' ho pots pensá: á fer lo que tothom fá: vaig á seguir 'l cementiri. M' agrada en semblant diada recorre aquells carrerons hont cauben las ilusions d' aquesta vida arrastrada.
—Fug, no t' donguis tant martiri, ni malgastis així 'ls passos; per veure morts á cabassos no has pas d' aná al cementiri.
—¿Y donchs?
—Pots molt bé mirartels assentat tranquilament.
—¿Pero cóm?

—Molt fácilment: desde aquí vaig á ensenyartels. ¿Vens aquest? Es malagueño, té la vista atravesada y fá ja una gran tongada qu' es d' aquesta terra 'l duenyo. Infalible com un Deu, de conservador blassona; mes de manya s' en dona per conservarse lo séu. Crida bastant, péga fort, arma á cada punt un lío... y apesar d' aixó, aquest tío no es altra cosa que un mort.
Mira aquest altre: té fama de gastá un tupé extremat; quan se veu massa apurat se planta un bony á la cama. Si 'l bony no arregla 'l tropell ó 'l adob no vá prou fi, llavors se fá surti un bon florenco al clatell. Sempre que cau, cau ab sort, may ha conegut la pega,

s' enfonza no s' ofega... y en resum no es mes que un mort.
Ves ara aquest: militar, héroe, casi bé un prodigi, es lo que 's diu un prestigi, que 'ns costa d' alló més car. Nasqué al peu d' un garrofé, y avuy per més que 's propassi, fassi l' home lo que fassi, tot s' ha de dir que ho fá bé. Sab guerrejá ab balas d' or, sab ocasioná embòlichs, sab protegi als seus amiche... en fi es un verdader mort.
Un altre: siguié l' ull dret de las massas populars; perorá per totas parts y 'l poble 'l cregué ipobret! Avuy s' ha girat d' esquena als ídols que avants mimava, y lo que un jorn ensalsava ara diu que li fá pena. A cada instant ve del hort, troba bó 'l qu' era dolent, tropeça continuament... vaja, no es res més que un mort.

Per fi, aquest que ara fá 'l mico lluhint lo tercé enorxat, y aquell que casi ha tirat tota la marina á pico; y 'l que ha arreglat lo de 'n Mora sense fugir ni fer mútis, y 'l ministre que té 'l cútis gruixut com si fós de estora; tots aquests polítichs torts, sense fé, ni conseqüencia, ni criteri ni conciencia... créume, no son sino morts.
—Noy, no sé pás si m' enceras ab tot aquest parlament... ¿Vols dir positivament que aquests morts son morts de veras?
—¡Aixó es un terme que 's diu! ¿Ells morts de debó? ¡Ay la mare! Aquests morts, ara com ara, se 'ns menjan de viu en viu.

C. GUMÁ.

MORTUORIAS

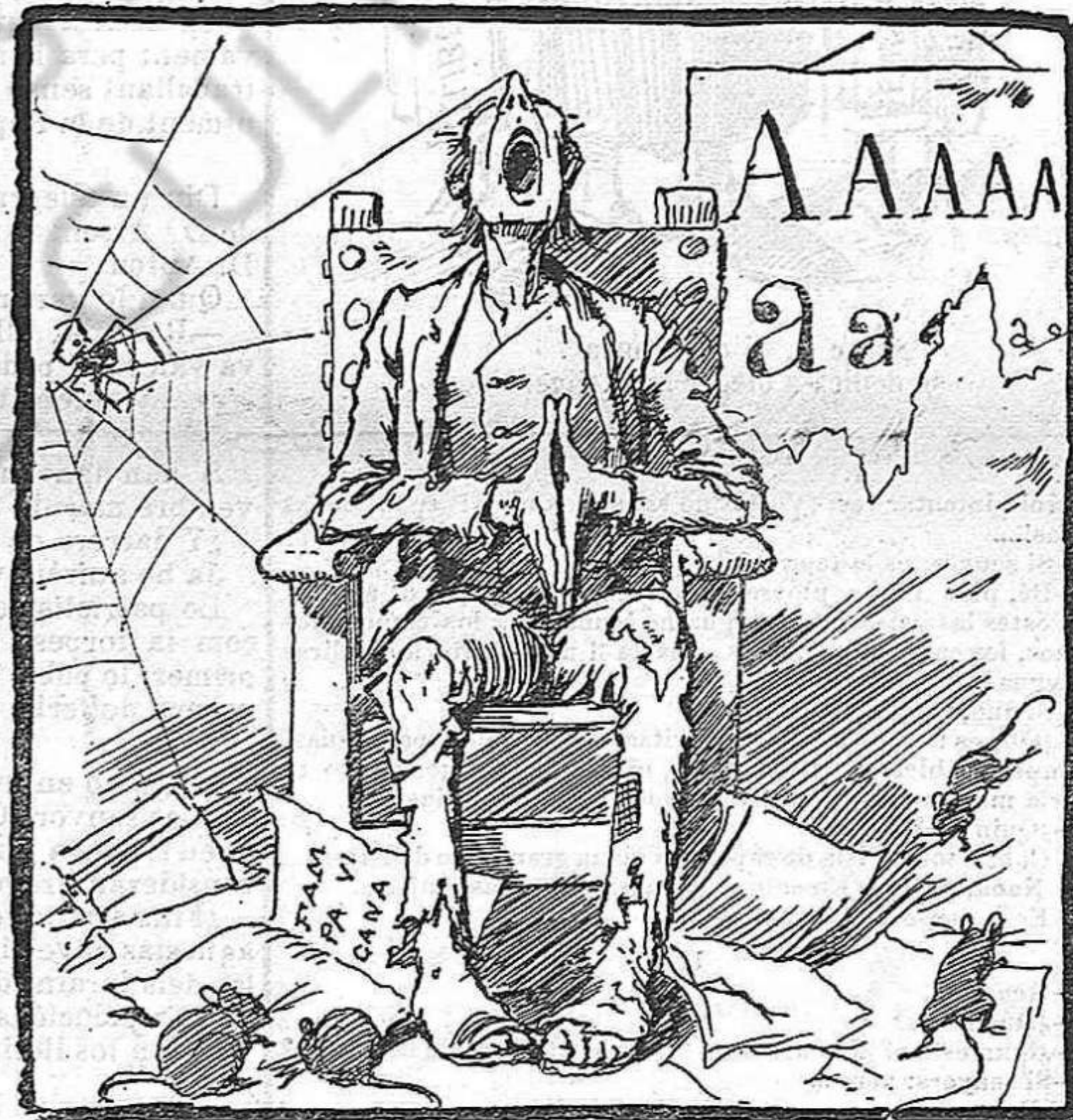
Setze milions aquí dormen de vergonya nacional... ¡Ay, 'l dia que despertin quin cataclisme mes gran!
Descansa aquí una célebre embaxiada baix lo pes d' una forta bofetada.
Descansa aquí un silvelista que va morir d' un empaig... —¿De moralitat?— No ho creguin, de promesas y de fam.

Entre Morets y Moras ¡ay la mare! 'ns toca jamegá molt temps encare.

Aquí la *Salvadora* en pau descansa ab los *Oriental*s prompte farán companya. Lo panegirich *El Diluvi* el prepara ¡ino será egipci!!
CARLOS MARTÍ.

FOCHS FOLLETS

Recordante, cara esposa, en aquest día, á la taula no hi faltan, com quan vivias lo ví blanch y las castanyas.
Rita, no ho duptis, quan mori ta mare —y aixó ho dich entre 'ls dos— la ganyota que feu va ser de rabia perque 'm quedava jo.
A. DEU.
Al dar un beso á una tumba la tumba se estremeció: es que hi havia la sogra que 'm volia fé un petó.
E. THOMAS.

EL QUE 'S MOR' DE FAM.

EPITAFIS

Atúrat aquí 'mortal, y contempla aquesta llosa ahont fa molt temps que hi reposa tot lo cos electoral.
F. CARRERAS P.

Descansa aquí un reverent que va lograr ab sas tretas sé 'l capellá d' un convent... Mori de un tip de monjetas.

Un regidó aquí descansa tan vividor, que 's feu fé la pomposa sepultura ab las pedras de un carré.
E. SUNYÉ.

Jan aquí una baylarina y allá 'l mestre Sr. Cot: ell ensenyava doctrina y ella ho ensenyava tot.
A. SALABERT.

Sota esta llosa descansa un fondista y un cessant: l' un mori de menjar massa, l' altre de badallar tant.

Aquí descansa un gran lío qu' encare ningú l' ha entés de un rectó, un ministre, un bisbe y un catedrátich de pes.
E. JANER.

Jan aquí un estudiant que aclamant á la *Justicia* la *Justicia* 'l va matar de una tremenda pallissa.

La Llibertat d' ensenyansa la Ciencia y la Rahó jauhen aquí degolladas pel clericalisme odiós.
J. TOMÁS BISCOMPTÉ.

Jan aquí 'l Sr. Rintort jutje recte, incorruptible: tan infausta ha estat sa sort, que fou possible á la mort lo que al or fou impossible.
JAPET DE L' ORGA.

Reposa aquí 'l *Patriotisme* d' uns quants milers d' espanyols, mort d' un empaig de bunyols fets per lo *Militarisme*.

Sota aquesta llosa jau lo Dé d' acert de la Espanya, que, mort y tot, ¡cosa extranya! no pot reposar en pau.

Aquí 'l Prestigi descansa del gran general Bum-bum... Reséu ab fé y esperansa un nostre pa y feuli llum.

PEPET DEL CARRIL

FANTASIA MACABRA

La curiosa multitut ja 'l cementiri ha deixat y ja desert ha quedat lo camp de la quietut. Y ara tot jeu, tot reposa en silenci qu' esborrona: sols lo vent á una corona fa petar sobre una llosa. Y las sombras de la nit van en aumeut, s' espesseixen y las tombas s' ennegreixen y aquell lloch causa neguit. De prompte un picar suau que poch á poch va creixent, torba 'l silenci on moment fins qu' una lápida cau. Y de dintre aquell forat, que sembla una gatenera, ne surt una calavera

que 'l mirarla fa fredat. Mira ab bastanta amargura: s' aguanta 'ls ossos com sab perque no n' hi cayga cap; camina un xieh, y s' atura davant d' un ninxo petit guarnit de flors y de mata y enjega una serenata rascantse 'ls ossos del pit. Al cap de molt poca estona del ninxo cau la barrera y surt una calavera que per las senyas es dona. Un estrany sacudiment remou los ossos dels dos. Ell la mira neguitós y ella al fi baixa rihent. S' abraçan y s' abraçan y s' fan uns petons molt forts. (No s' diuhen res perque 'ls morts á la cuenta no enrahonan.) Tantas caricias á doll, tan fort ell s' abraça ab ella que li cau una costella produhint tétich soroll. Lo soroll que produheix fa sorti un mort tot seguit. (No sé si es pare ó marit qu' aixó en los morts no s' coneix) Al veure aquell desgavell lo mort que ha sortit s' escama y s' treu un os de la cama y 'l tira fort pel cap d' ell. Lo galán fuig esverat

y al doná una corredi: sa, cau y s' fa una trencadissa d' ossos que causa fredat. Ella ha quedat desmayada, y lo mort, qu' está furiós, li trenca 'ls ossos del cos deixantla allí esmicolada.

Vist aixó tinch prou motius per creure, estimats lectors, que en lo tétich mon dels morts passa igual que al mon del viu. Y aixó ve á persuadirme qu' es bastant tonto 'l mori. Si allá passa com aquí decideixo no morirne.

J. PUIG CASSANYAS.

A LA MANIGUA

Destacats en un ingeni y voltats de camps de canya, trenta soldats cataláns de la darrera fornada guardan lo sant pabelló qu' en la torratxa més alta diu, llansant al vent sos plechs, que allí dins hi ha un tros d' Espanya. Lo sol s' ha post; lo crepúscul s' esborra á marxas forsadas, y prompte la negra nit extén son vel ab má rápida cubrint d' espesas tenebras lo forti, los camps, las casas.

No s' veu res més que 'l cocuyo, volant per sota dels arbres, ni se sent altre remor que 'l que fa la brisa mansa al agitar dolsament lo fullatge de las canyas. —¡Centinella alerta!— crida lo soldat que 'l portat guarda. —¡Alerta está!— li respón lo soldat de l' altra banda. Y la brisa remoreja y 'l cocuyo crusa l' aire, mentres la naturalesa entre las sombras descansa.

De sopte ressona un tiro. —¡Quién vive!— diu ab veu clara lo centinella. Y al punt una espantosa descarga feta al crit de ¡Cuba libre!, demostra als soldats d' Espanya que la pau d' aquella nit en guerra vá á transformarse.

Los insurrectes son molts; cent, mil: de per totas bandas se veuhen bocas de foch contra l' ingeni apuntadas, y per tot se sent bronzir lo fi xiulet de las balas. Saben que allí no més hi há trenta soldats de la patria y volen cassarlos tots dintre la mateixa gabia.

—¡Surtiu!— cridan los mambissos. —¡Entreu!— responen los altres. —¡No n' escaparé ni un! —¡Ningú d' escapar té ganas! —¡Morirén tots aquí dins! —¡Tot aixó es terra sagrada!

Aqueixos ministres que sens més ni més, (puig ells, patriotisme, no saben lo que es) á mils, las pessetas derrotxan, viatjant, y á veure com ballan la jota, se 'n van mentres que de pena morintse está Espanya, mereixen castanya.

Aqueix personatje de tant relumbrón que mils y mils homes fá aná al altre mon, y 'ns diu cada dia que ell arreglará la guerra que 'ns mata lo fill y 'l germá y al últim resulta que á tots nos enganya ¿que mereix?—Castanya.

—¡Al matxete sense por! —¡Agaféulo bé pé! mñech!— Los insurrectes s' acostan, los altres surten y atacan; brilla 'l ferro, salta el plom, las socas fan de muralla, los nostres trenta soldats s' extenen com una onada... y en un tancar y obrir d' ulls l' altiva trepa cubana se dispersa prudentment fugint per entre las canyas, mentres los braus catalans, satisfets de la jornada, tornan á ficarse al niu per contar las sévas baixas. —¿Quánts som? —Trenta: tans com eram

—¿Ferits? —Un barret de palla. foradat de part á part, y una canana esbotzada. —¿De modo que n' hem surtit més barato que 'ns pensávam? —Tant barato, que pot dirse que la cosa es regalada. —Tot lo destacament riu, uns cantan, los altres ballan. —¿Sabs quin dia som avuy?— diu de cop un dels més plagas. —Crech qu' es la nit de Tots Sants. —¡Just! La gran festa, que á casa celebravam tots reunits alrededor de la taula. —¡Qué distint, eh, aixó d' alló!... —Bé; aquí no hem menjat castanyas pero en cambi podem dir que n' hem repartit bastantas.

C. GUMÁ.

CASTANYAS

Al bisbe, que sense com vá ni com vé, ab sos feligresos se tira al carrer á cantá 'l rosari de bon demati, y si algú 'n protesta per poder dormi provoca un conflicte que deshonra á Espanya, ¡clavéuli castanya!

Y á n' el catedrátich que sens respectá las lleys qu' en bon' hora lo poble dictá, á instancias dels neos suspén á un company, y sense pensarsho cau ell al parany, tant si s' diu que s' senya com si s' diu Cassanya ¡castanya! ¡castanya!

JOSEPH BONET.

EL QUE 'S MOR' DE CONSSUNCIÓ.

LA QUE 'S MOR' DE INANICIÓ.

LA QUE 'S MOR' DE VERGONYA.

imposa de sacrificis!... ¡Si'n dona de probas de valor y de ardiment y de constancia!... Al crit de *Llibertat é Isabel II*, aquells valents batallan sense descans y saben morir ab la rialla als llabis. Lo bressol de la reyna se converteix en una barca que flota en una mar de sanch.

Y no obstant de haver netejat á Espanya de la taca frayluna en que l'absolutisme tenia son principal apoyo, no obstant las magnificas lluminarias del any 35, los liberals trehen las castanyas del foch y 'ls moderats, reencarnació dels vensuts absolutistas, se las menjan sempre.

La filla de Fernando VII havia de ser digna de son prorenitor. En son llarch Reynat tota la preponderancia havia de adquirir-la, no 'ls que per ella afrontaren la mort, sino 'ls que estimulavan las sevas tendencias reaccionarias y neocatólicas.

¡Passeu, passeu homes del any 37, los que al tractar de implantar las llibertats públicas, vos vejereu burlats en tan noble empenyo! Enganyats sigueren; pero á lo menos demostrareu que tenian sanch á las venas y que sabiau sublevarvos contra la tiranía. La decrepita geueració actual no compren lo vostre desinterés, ni s'explica que per la llibertat puga donarse la vida.

¡Passeu, passeu, homes del any 43, que mantenint los drets del poble, provocareu la homérica lloyta que tingui per coronament lo bárbaro bombardeig de Barcelona!... Tampoch aquesta raquítica generació que 'ns ha succehit pot comprendre 'l vostre heroisme y 'l vostre horror á la vergonya.

Darrera del camancios desfilan los conspiradors sempiterns contra 'ls excessos dels moderats, contra las immoralitats dels polacos. Tota una generació de héroes y mártirs que no escatiman sacrificis pera recobrar la llibertat perduda.

¡Passeu homes del 54, que ab la suprema estrabada revolucionaria, fereu trontollar lo trono borbónich!...

No importa que dos anys després de aqueixa memorable gallardia, cayguesseu miserablement en las xarxas dels que disfrassavan sas tendencias reaccionarias ab son amor al ordre... y á la pau dels sepulcres.

Lo que no va fersé al any 54, va completarse al any 1868, d'eterna recordansa.

També 'ls homes mes ilustres de aquella generació intrépida que atiaren lo foch revolucionari y triunfaren en Alcolea y en l'esperit del poble espanyol, alsant lo mágich crit de «¡Visca Espanya ab honra!» desfilan en la professó dels morts, entonant cants de arrepenhiment, per no haver portat lo radicalisme antimonárquich fins á las sevas últimas conseqüencias.

Perdonemlos l'error que cometeren al aixecar un trono extranger sobre un camp qu'estava perfectament abonat pera l'establiment de la República.

Perdonemlos en gracia al bon desitj que demostraren en l'afiansament dels drets democrátichs.

Pero ben mirat los morts no son ells.

No son morts los Lacys, ni 'ls Riegos, ni 'ls Torrijos... No son morts los Mendizabals, ni 'ls Esparteros... No son morts los Prims, ni 'ls Serranos... No son morts los Abdón Terradas, ni 'ls Sixto Cámaras... No son morts els Riveros, ni 'ls Figueras...

Tots ells viuen en l' historia tormentosa del present sigle XIX; tots ells viuran en los anys de la patria espanyola, ahont han deixat escrits los grans exemples de valor y de civisme, de lealtat y de amor á las ideas regeneradoras.

Los morts no son ells, sino nosaltres.

Es aquesta generació descreguda, escéptica, que s' descompon en l'apatia y la desidia; que ha passat aquest últims vint anys sense donar una mostra de virilitat y d'enteresa; que mira ab indiferencia, quan no ab mofa, la mistificació asquerosa de las lleys conquistadas ab l'efort de sos antecessors, y com á conseqüencia immediata de la mateixa, l'entronament de unas oligarquias odiosas, eternas usufructuarias de un poder que s' tradueix ab tota mena de ruinas, immoralitats y escándols.

Es aquesta generació imprevisora que no s' indigna ni s' commou davant de las creixents audacias clericals y ultramontanas, enemigas naturals de la llibertat y de la civilisació, rebrot que únicament troba terreny abonat pera creixer y desarrollarse en la nostra desventurada Espanya.

La generació de la última década del sigle XIX es morta y te 'l trist consol de portar mols capellans al enterro.

Molts capellans y moltíssims frares. Lo sigle nomenat enfáticamente de las llums, acaba aquí á Espanya á la resplandor trista dels ciris de las iglesias.

P. DEL O.

EN LO CAMP DE LA QUIETUT

(DIÁLECHS FÚNEBRES)

Entre dos morts vèhins:

—L'ha vista aquesta que s' ha estat un rato aquí aturada? Es la meva dona.

—¡Caramba! M' ha semblat guapíssima. ¿Per qué no m' avisava avants, que me l' hauria mirada millor?

—¡Vaya un capritxo! ¿Per qué, total?

—¡Home! ¡Qui sab! Jo hi he tingut molt partit entre las viudas, y devegadas...

LO TENORIO DE AVUY DIA

«No es verdad, tierno cantor,
que junto á la Monarquía

pasa más alegre el día
y se manduca mejor?»

—¡Vamos, vamos, no digui aquestas plagacitats!... ¿Mort y tot, encare es tan calavera?

—¿Calavera? Ara més que may.

Entre un senyor y un guarda del cementiri:

—Escolti, ¿qué sabria dirme ahont es lo ninxo de donya Claudina?

—¿Claudina?... Si no té cap més senya que aquesta...

—No senyor; no sé res més que aixó. Se deya Claudina y ha d' estar enterrada aquí.

—Pues será difícil trobarla...

—No ho cregui. Donya Claudina era una senyora molt estremada y amiga de fersé veure, y es impossible que no s' hagi fet posar en la tomba alguna cosa que llami... ¿No hi ha cap ninxo que tingui la lápida vermella?

Entre una viuda y 'l seu marit difunt:

ELLA (plorant devant del ninxo):—¡Eduardo, Eduardet meu! ¡Si sapiguesses lo que penso en tú!...

ELL (desde dins):—Ja coneix que portas lo compte de la modista.

—¿Per qué?

—Perque quan era viu, sempre que havias de demanarme quartos per vestits, comensavas de la mateixa manera... ¡Eduardo... Eduardet meu!...

Entre dugas amigas:

—Vamos, ensenyam tots los ninxos de morts coneguts que tens aquí.

—¿Jo? No sé pas que n' hi tingui cap.

—¡Y donchs! ¿Qu' es alló que m' explicas devegadas de tot aquell bé de Deu de joves que s' han mor d' amor per tú?

—¡Oh! S' han mor d' amor... pero tots son vius.

Entre dugas senyoras prudentas:

—¿Veus? Porto aquesta corona al meu fill.

—¡Ah! Es ben bonica... Y sembla reforsada.

—¡Y tal! Es de ferro colat.

—¡Dimontri! ¿Y cómo es que l' ha comprada tan revinguda?

—¡Per forsa, dona! ¿Veus qu' era una criatura tan travessa? En un moment ho trencava tot...

Entre dos amichs:

—Aquí tens lo nostre ninxo. ¿Qué te 'n sembla de la inscripció de la lápida?

—A mi esposa. Ho trobo massa aixut. ¿Per qué no hi feyas posar *querida*?

—¡Ay ay! Perque no ho era de *querida*, qu' era la meva dona...

Entre gent del dia:

—Vet' aquí; escarrassévos en guarnir la tumba, poséuhi flors, netejéu lo mármol y ¿per qué? Per res.

—Es veritat; per aquesta part del cementiri no hi passa ningú.

—Lo qu' es l' any que ve, no m' amohinaré pas. Me fa l'efecte de que 'm vesteiro per anar al teatro, y al arribarhi trobo 'ls paleos desocupats y la platea buyda...

Entre dos companys:

—Ja hi som: lo meu ninxo es aquest. Posemhi la corona y llestos.

—¡Bo! Mira quin bunyol t' han fet ab las lletas de las cintas. A mi inolvidable *Enriqueta*. Enriqueta, ab dugas rr.

—Tens rabó. Sort qu' ella no sabia de llegir...

No mes me sab greu per una cosa: perque cada lletra 'm costa un ral. Vet' aquí un ral ben malaguanyat.

—¿Vols que l' arrenqui aquesta r de mes?

—No, no la toquis: tampoch me tornarian los vinticinch céntims. Ja que hi fet lo gasto, que s' aprofiti.

A l' administració del cementiri:

—¿Tindran la bondat de venir á penjar-me aquesta corona en lo ninxo del meu marit?

—Si senyora... ¡Quina corona mes rara! ¿Qu' es de suro?

—Si senyor.

—¡Vaya un capritxo!

—No es un capritxo. Es que 'l difunt, avants de morir, me va prometre que si li portava may cap corona me la tiraria per la cara, y per si cumplia la promesa, sent d' una cosa llegera may me farà tan mal...

A. MARCH.

REPICHHS

¡AJA que lo de Sans ha sigut ben célebre. Si tots los pobles sapiguessen donar probas de la mateixa energia ¡vaya quin baldeo mes cayo no s' faria en tots los pobles vexats pel caciquisme!..

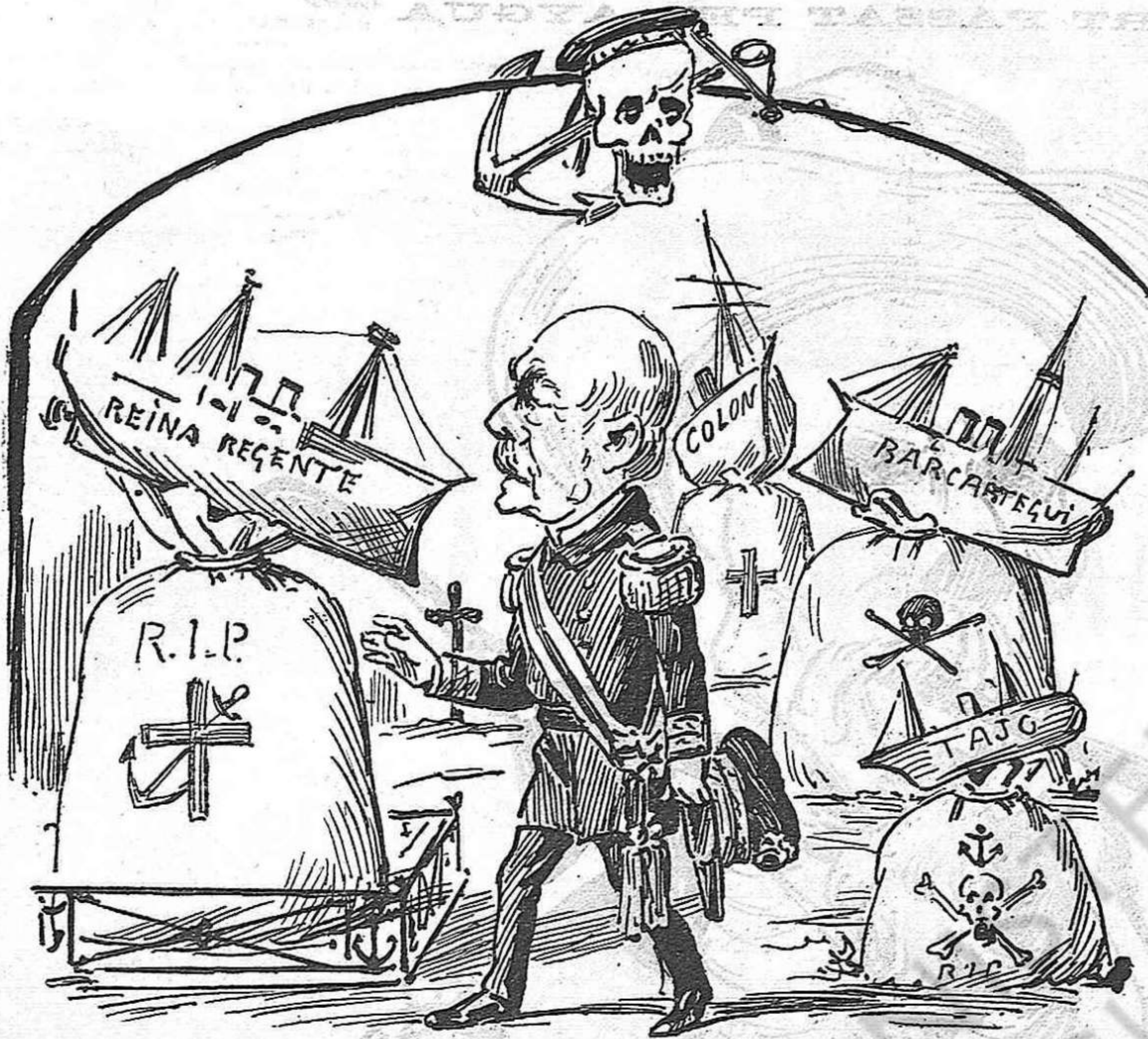
En *Coll Tort*, l' arcalde accidental, per distreures de las penas y aficcions que l' embargan, vá presentarse á ballar al saló del carrer de Ramalleras.

Uñ vehi del poble de Sans, á tots los qu' extralyavan la presencia del *Coll-Tort* en un sarau de Barcelona, 'ls deya:

—Si vol ballar ha de venir aquí ¡saben per qué? perque á la Casa de la vila, ahont fins

CEMENTIRI NAVAL

Lo Ministre de Marina visitant als morts, pot dir:

si mala muerte tuvisteis buena sepultura os di.

ara la ballava tan grassa, ja no ho poden fer, sense perill de costiparse.

—¿Y això?
—Ay, ay ¿qué no ho saben? L' altre dia tot de un plegat se van ensorrar los sostres.

Aquesta bona sortida signé rebuda ab un coro de riallas tan formidable, que si D. Joaquín Sostres, casich del Llobregat no vá sentir las, es que s' ha tornat sort com una tapia.

L' escena que vaig á relatar es arxi-graciosa... ¡No se 'n riurá poch Mossén Cinto Verdager quan se 'n enteri!... Y dich que se 'n riurá perque 's tracta del Sr. bisbe Morgades, del mateix personatge que tractava de tancar lo al Assilo de Capellans, y que per disposició de la Providencia, l' altre dia, vá trobarse tancat á..... Pero no anticipém los aconteixements.

Anava Sa Ilustríssima á Torelló á inaugurar una fábrika construhida per uns inglesos y alemanys, que si no son protestants, podrian serho.... Pero en fi, aixó pel cas, no te res que veure.

Avants de arribar á Manlleu vá entrar en aquell departament dels wagons de luxo, que quan un té necessitat de visitarlos, no pot enviarhi á ningú mes á evacuar la diligencia. ¡Qué hi volen fer! També 'ls bisbes menjan, y per consegüent també 'ls bisbes etc.

Ja 'l tenim á dins, ab la porta tancada, naturalment. Ja está llest de la feyna, totalment aliviat, y en disposició de reanudar la agradable tertulia ab los seus companys de viatge.... Vá per obrir la porta, y.... ¡cut!... No hi havia medi de ferho per la part de dintre. Treu lo cap per la finestra demanant assistencia, acuden á la porta y tampoch hi havia medi de obrirla per la part de fora, per ser lo pany dels de cop y no tenir pom ni maneta.

¡Si se 'n van fer d' esforços y de probaturas per obrir aquella ditxosa porta, més tancada que las del Cel als pecadors!... Pero tot inútil. Lo pany no cedia. Hi ha que advertir que ningú vá recordarse d' elevar al cel una súplica, demanant la realisació de un petit miracle. ¿Y donchs per quan se deixa l' eficacia de la fé?

A Manlleu, los empleats del tren no van trobar la clau per franquejar la malehida porta.... ¡Y 'l bisbe tingué de continuar lo seu viatge tancat en lo quarto de las pomas!

Per fi arriba 'l tren á Torelló, ahont havia de baixar la comitiva.

En aquest punt la porta signé despanyada, recobrant la llibertat perduda l' incomparable prelat, que may podia imaginarse que havia de ser objecte de una aventura tan cómica.

Per commemorar aquest succés, sembla que la Companyia de Sant Joan, pensa desterrar la placa ab lo número 100 que figura en las portas de aquells gabinets tan necessaris, sustituhintla ab un' altra que dirá:

CÁMARA EPISCOPAL.

Rebut pel correu interior:

En un pedestre sermó clamava un ensotanat que si 's pert la caritat, es per faltar religió.

Y no veyá 'l tal sotana que ho tenen acaparant ells tot, y la Caritat se 'ns ha perdut á l' Habana.

M. A. C.

En Cánovas vá dir á uns periodistas:

—Dintre de vint dias succehirá un fet que assombrará al món.

A conseqüencia de tan misteriosas paraulas, no 'n vulguin més de cavilacions. ¿Qué será, que no será? —'s preguntava tothom. Y en Cánovas feya l' ullet y reya maliciosament, com volguen! dir:—¡Cóm se las empassan las guatllas aquests infelissos!

Pero tot de un plegat als pochos dias de la broma lo cable trasmet las gravissimas declaraciones del héroe de Sagunto.

No se si han sigut l' assombró del mon; pero de fixo que á qui han assombrat més es al mateix Cánovas, que era qui menos contava ab ellas.

Las guatllas que 'ns regalavas tú te las has de cruspír: y ara, ab franquesa, responme, Antón: ¿las podrás pahír?

Un periódich francés, al parlar de l' últim empres-t contractat pel govern espanyol fá una comparació tan exacta com graciosa.

Diu que 's troba en lo cas de aquell individu carregat de trampas, que quan té empenyats los seus bens, encare busca quartos, y per obtenirlos, empenya després la papeleta.

Y gastant á trotze y motxe dissipém la papeleta, guardant l' última pesseta per aná al hospici en cotxe.

Quan lleigeix telegramas com el que anuncia formalment que vuit balas insurrectas varen atravesar l' uniforme de 'n Martínez Campos, sense causarli á n' ell la més mínima ferida, francament, no puch aguantarme 'l riure.

Perque m' imagino al general en' calsetes y portant l' uniforme sobre una perxa á tall de pendó. Sols de aquesta manera pot ser atravesat per vuit balas, sense conseqüencias pel seu amo.

No totas las noticias que venen de Cuba han de fer plorar: alguna se 'n ha de rebre de tant en tant que fassi riure.

Diu un altre telegrama:

«Los insurrectos tirotearon durante la tarde y noche el campamento del general Martínez Campos, causando cuatro bajas á nuestras tropas.

»Una bala insurrecta atravesó el maletín en que tenía apoyada la cabeza el general Martínez Campos.»

Aixó vol dir, que mentres los soldats jugan á bolas, D. Arseni dorm ab lo cap apoyat sobre un maletí.

Aixó no fá riure; pero no s' enten. ¿Ho entenen vostés?

De totas maneras, si aqueix epissodi, á pesar de tot, resulta cert, lo general Martínez Campos podrá dir:

—Jo soch consegüent, en totas las mevas cosas. Per lo tant, ab la mateixa amabilitat ab que rebo als insurrectes que vulgan presentarse á indult, rebo las balas que m' envian desde la manigua.

Un canonge de la Catedral de Granada ha desaparegut de aquella capital sense deixar rastre.

Al mateix temps desapareixia una cándida monja profesora del convent de la Mercé.

No en vá al Amor el pintan ab alas. Per aixó hi ha ocasions en que hasta 'ls canonges y las monjas volan. Digui Senyor Arquebisbe ¿no li sembla que seria mes oportú interrompre la volada de aquests místichs colomets, que interrompre 'ls discursos dels catedràcichs de la Universitat?

A L' INSERVIAT EN LO ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—Car-rác-ter.
- 2.ª ANAGRAMA.—Carme.—Mercé.—Crema.
- 3.ª TRENCA CLOSCAS.—Constantinopla.
- 4.ª TERS DE SÍLABAS.—CA PE LLA
PE TAR DO
LLA DO NER
- 5.ª GEROGLÍFICH.—Coma: piquí tres pichs.

Han endevinat totas las solucions los ciutadans M. Magones y Valencia. Un Enamorat y J. J. C. n' han endevinadas 4, Tarango, y Un de la Conductorá; 3, P. Gaditana, M. H. B. F. y Pep No-hi-tomis; 2, R. Berenguer y Un Mártir de la Llibertat, y 1 no més, Tururut dotze horas y Mitja endola.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans Escelá Vilafranquí, Emili Ll.vayol, A. Capdevila, J. Riera, Jaume Torres Llopart, L. Raser, And. cubet dels Conills, Un Aficionat Desgraciat, Un Saltataulells, Ventura P., J. Camrubi, J. Llopart, Oscar y Amanda, N. de Llet, Un suscript, P. u de la Teta, Pepet Ateixap, Llumana, J. Capells, A. Bertrán, Senyó L'antias, Daniel Rosa, Fernandé Sabateret, S. T. A., Nitu de Tarr: gona, Jelisare V., N. Martí y F. Mallá.—Lo que 'ns envian aquesta semana no fa per casa.

Ciudadans J. Tomás Biscamps, M. A. C., Pere Carreras, D. Miserables V., Joseph D. y G., Inarey, Jumerá, Epigrámich, Fr. Ribas, J. Staransa, Güeiconinochea, Trudeit y Dalmau de Roda.—Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadá J. Guasch y E: La poesia no 'ns acaba de fé 'l pes.—J. Ba-guñá: Idem los cantars que 'ns envia.—J. Oliveras y P.: Ben versificats ho están; ¡pero tenen tan poca malicia!...—J. Bonet: Vá bé.—M. Garay. Pels almanachs necessitem ¡traballs mes sustanciosos.—E. Dalta-bult: És poch nou.—Pepet de Vendrell: No tenim espay per tanta cosa.—Emilio Sunyé: Queda acceptat tot.—L. Salvador: Idem.—J. Portas A.: Están ben versificadas; pero tot ella es un lloch comú.—Cantor de Catalunya: Aquesta semana no ha estat prou inspirat.—J. Puig Cas-sanyas: Gracias.—J. Cup: L' hi ogr: him! 'l envio dels periódichs: ne dirém alguna cosa.—Jeph de Jespus: Vá bé y mill gracias.—Frá Spigul: Temps es lo que 'ns falta, sobre tot si considera que á mes de escusarse s' hauria de condensar.—P. P. T.: Está bé.—S. Bonavia: Idem y enterats de lo que 'ns manifesta.—Japet de 'l Orga: Procuraré publicarlo la semana próxima.—J. Soler y D.: Es fuix.—R. Torné: Lo que diu vosté á la Pepeta, com que ho diu tothom del mateix modo, interesseria poch al lector.—Hector de Vesta: Las composicions revelan qualitat; pero addeixen de ser imitacions floralistas y de usar paraulas poch apropiadas.

LOPEZ, editor.—Rambla del Mitj, 20.

A. Lopez Robert, impresor.—Asalto, 63.—BARCELONA

UN MORT PASSAT PER AYGUA

Sigui dret ó sigui tort
si cauhen gotas no 's mou:

y com allí sempre plou,
aquest mort ha de fé 'l mort.